
Leerlingenprognose en ruimtebehoefte speciaal onderwijs 2022

Gemeente Gemert-Bakel

In opdracht van de gemeente Gemert-Bakel, januari 2022

© 2022 Pronexus - Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar worden gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever en bronvermelding.

Aan deze uitgave is uiterste zorg besteed, desondanks kan niet worden ingestaan voor de feitelijke juistheid of volledigheid van de opgenomen gegevens. In geen geval kan er een juridische basis aan worden ontleend.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
2.	Beschrijving van de gevolgde werkwijze	2
2.1	Werkwijze binnen G4PRO	2
2.2	GBPRO: prognosemethodiek	2
2.3	G4PRO: de uitsplitsing naar herkomstgebieden	3
3.	De leerlingenprognoses	4
3.1	Gehanteerde methodieken	4
3.2	Prognoseresultaten in tabelvorm	4

Bijlagen

Bijlage 1	Begrippen en afkortingen
Bijlage 2	Tabel leerlingenprognose

1. Inleiding

Ten behoeve van het onderwijsbeleid op gemeentelijk niveau is voor de gemeente Gemert-Bakel een prognose opgesteld van leerlingenaantallen voor de periode 2022 tot en met 2042. In de ramingen van leerlingenaantallen zijn twee ontwikkelingen verwerkt. Dit zijn de trends in de omvang van de basisgeneratie in de afzonderlijke gebieden van de gemeente Gemert-Bakel en de omliggende gemeenten en de schoolkeuze. Bij de opzet van de prognoses zijn cijfers verwerkt met een uitsplitsing van leerlingen naar herkomstgebied.

Bij de berekeningen voor de periode 2022-2042 is gebruik gemaakt van het softwarepakket G4PRO. Dit programma voldoet aan het "Programma voor het opstellen van leerlingenprognoses" van de VNG.

De eerste stap in het prognoseproces is het prognosticeren van de toekomstige basisgeneratie voor de betreffende schoolsoorten. Daarna zijn op basis van de herkomstgegevens van de leerlingen per gemeente de belangstellingspercentages voor de school berekend. Deze percentages zijn het uitgangspunt voor de leerlingenprognose.

Er is een prognose opgesteld voor 1 instelling voor speciaal basisonderwijs de Petrus Dondersschool.

Voor de school is de belangstelling en deelname berekend en geanalyseerd. De teldatumgegevens van 1 oktober 2021 vormen de basis voor de uiteindelijke leerlingenprognose.

Na bestudering van de lokale situatie en in overleg met de gemeente zijn, naast de door Pronexus BV opgestelde bevolkingsprognose voor de gemeente Gemert-Bakel, ook de door Pronexus opgestelde bevolkingsprognoses van de volgende gemeenten gebruikt: Laarbeek en Boekel.

De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de belangrijkste resultaten. In het overzicht is het leerlingenaantal van peildatum 1 oktober 2021 weergegeven onder 2022.

Instnr	Naam	Historie		Prognose								
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2032	2037	2042	
02RT	SBO Petrus Donders	149	164	162	162	162	164	165	171	175	170	

De prognose is tot stand gekomen in samenwerking met de opdrachtgever. De gemeente Gemert-Bakel leverde de gegevens van bevolking en leerlingenaantallen in de voorafgaande periode, de woningvoorraad en de eventuele wijzigingen hierin.

2. Beschrijving van de gevolgde werkwijze

2.1 Werkwijze binnen G4PRO

Bij de berekeningen is gebruik gemaakt van het softwarepakket G4PRO. Dit programma voldoet aan het "Programma voor het opstellen van leerlingenprognoses" van de VNG. Het berekenen van toekomstige aantallen leerlingen gebeurt binnen G4PRO in de drie hieronder beschreven stappen.

2.1.1 Herkomstgebieden

De eerste stap is het definiëren van de herkomstgebieden waaruit een school leerlingen betreft. In de praktijk wordt voor afbakening van herkomstgebieden veelal de CBS wijk- en buurtindeling gevolgd. Per school wordt het voedingsgebied berekend.

Het voedingsgebied is "die verzameling herkomstgebieden (wijken) van waaruit minimaal 70% van de leerlingen afkomstig is". Elke school heeft dus een eigen berekend voedingsgebied op basis van de waargenomen herkomst van de leerlingen.

2.1.2 Basisgeneratie

De omvang van de basisgeneratie voor het speciaal (basis) onderwijs is vastgesteld op de 4 tot en met 11-jarigen plus 30 procent van de 12-jarigen. Het overige deel van de 12-jarigen zal waarschijnlijk doorstromen naar een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Hierdoor is de basisgeneratie voor het voortgezet speciaal onderwijs 70 procent van de 12-jarigen plus de 13 tot en met 18-jarigen. De prognose van de basisgeneratie vloeit voort uit de demografische ontwikkelingen die zich in het verleden voordeden en de aannames over de trends hierin. Meer hierover leest u hieronder in paragraaf 2.2 GBPRO: prognosemethodiek.

De prognose van de basisgeneratie vloeit voort uit de demografische ontwikkelingen die zich in het verleden voordeden en de aannames over de trends hierin. Meer hierover leest u hieronder in paragraaf 2.2 GBPRO: prognosemethodiek.

2.1.3 Deelname en belangstelling

Tot slot wordt het aantal leerlingen per school geschat, waarbij een koppeling wordt gemaakt met de schoolkeuze. Dit vindt plaats aan de hand van cijfers omtrent deelname en belangstelling voor een school.

2.2 GBPRO: prognosemethodiek

Het GBPRO model is een cohort-componentenmodel en een cohort-survivalmodel 0-99 jarigen.

Voor de gemeente als geheel wordt volgens de cohort-componenten methode gerekend. Hierbij worden de aantallen vestigers en vertrekkers, het aantal overledenen en het aantal geboorten berekend. Dit gebeurt door middel van de aangenomen kansen naar leeftijd en geslacht voor de hele gemeente. Deze berekende aantallen worden van de beginbevolking afgetrokken of erbij opgeteld. De vestigers worden toebedeeld op basis van de aanwezige ruimte op de woningmarkt.

Na de prognose voor de gemeente als geheel wordt de prognose per gebiedsdeel opgesteld. Deze prognose wordt gemaakt met de cohort-survival methode. Er wordt per leeftijd geanalyseerd wat het aantal inwoners is op 1-1 van een bepaald jaar. Deze worden vergeleken met de aantallen van de leeftijd plus 1 van het jaar daarop. De verkregen factor is de mutatiefactor. Op basis van de mutatiefactoren wordt vervolgens een aanname voor de toekomst gemaakt. De verdeling over de verschillende gebiedsdelen is afhankelijk van het aantal geboorten per gebiedsdeel en de woningvoorraad per gebiedsdeel. Na afronding van de prognose per gebiedsdeel worden beide prognoses naast elkaar gelegd en worden de prognoses van de gebiedsdelen gecorrigeerd naar de aantallen van de prognose voor de gemeente als geheel.

Vervolgens wordt per gebiedsdeel de prognose van de kinderen van 0 t/m 19 jaar ingevoerd in het G4pro leerlingenprognosemodel waar de 0 t/m 19 jarigen worden omgezet in basisgeneraties zijnde doelgroepen voor het basisonderwijs, speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs.

2.3 G4PRO: de uitsplitsing naar herkomstgebieden

2.3.1 *Inzicht in de specifieke situatie*

Regelmatig verschijnen publicaties over de toekomstige ontwikkeling van het aantal kinderen in Nederland. Dit gemiddelde is echter niet maatgevend voor de ontwikkeling die zich zal voordoen in de nabijheid van een school. Om deze reden is een vooruitberekening nodig die is toegespitst op het voedingsgebied van een school. Als voorwaarde om wijken, stadsdelen of gebieden (herkomstgebieden) binnen het voedingsgebied van een school te laten vallen, geldt dat minimaal 70 procent van de leerlingen van een school hieruit afkomstig is. Bijvoorbeeld: als van een school 25 procent van de leerlingen afkomstig is uit gemeente A, 30 procent uit gemeente B, en 20 procent uit gemeente C, vormen de drie gebieden gezamenlijk het voedingsgebied van deze school.

Wanneer prognoses voor meer scholen gewenst zijn, bestaat veelal behoefte aan een overzicht van de ontwikkelingen per deelgebied. Het beeld wordt verstoord doordat voedingsgebieden elkaar deels overlappen.

Dit probleem wordt ondervangen door prognoses van de basisgeneratie te maken voor afzonderlijke stadsdelen of herkomstgebieden. Zo is een totaaloverzicht mogelijk waarin de uitkomsten per deelgebied optelbaar zijn, zonder dat er dubbeltellingen optreden. Een ander voordeel is dat de opslagfactor voor leerlingen die niet uit de gemeente zelf komen overbodig, of hooguit gering zal zijn.

2.3.2 *Leerlingenprognoses en gebiedgerelateerde belangstelling*

De volgende stap is het prognosticeren van afzonderlijke leerlingenaantallen. De prognose van de basisgeneratie van de relevante herkomstgebieden van een school worden hierbij gekoppeld aan de waargenomen belangstelling voor de school vanuit de herkomstgebieden. Cijfers uit het recente verleden dienen hierbij als referentiemateriaal.

In de analyse van de belangstelling voor een speciaal (basis) onderwijs school van de 4 tot en met 12-jarigen kan ook de belangstelling van de 4-6 jarigen meegenomen worden indien deze gegevens aanwezig zijn. Zo kan een nauwkeurigere onderbouwing worden gegeven van de belangstelling voor de toekomst.

3. De leerlingenprognoses

In dit hoofdstuk wordt de leerlingenprognose van de school besproken en gepresenteerd. Een uitdraai van de tabellen behorende bij de leerlingenprognoses is te vinden in bijlage 2.

3.1 Gehanteerde methodieken

Bij het opstellen van de leerlingenprognose is gebruik gemaakt van herkomstgegevens naar voedingsgebied.

Het belangstellingspercentage wordt gedefinieerd als "het percentage van de basisgeneratie uit een herkomstgebied dat naar een bepaalde school gaat". De belangstellingspercentages zijn gebaseerd op de leerlingentellingen van 1-10-2021.

3.2 Prognoseresultaten in tabelvorm

Een overzicht van de basisgeneraties 4-12 per gemeente is te vinden in de volgende tabel. Daaronder een totaaloverzicht van de waargenomen en het geschatte aantal leerlingen per school inclusief de ruimtebehoefte.

Vervolgens 2 bijlagen met in:

Bijlage 1 een begrippen- en afkortingenlijst

Bijlage 2 bevat de leerlingenprognosetabellen met per school het voedingsgebied.

Overzicht basisgeneraties 4-12 per gemeente

Stadsdeel	Naam	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042
1652	Gemert-Bakel	2853	2846	2811	2806	2799	2853	2869	2888	2895	2914	2936	2964	2995	2991	2980	2973	2960	2943	2920	2891	2864	2836
Gemeente	Naam	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042
GM0755	Boekel	924	932	937	948	959	968	976	985	998	1011	1025	1041	1055	1070	1086	1098	1109	1116	1116	1120	1117	1117
GM1659	Laarbeek	1874	1843	1825	1830	1828	1824	1827	1829	1843	1860	1878	1889	1905	1926	1941	1959	1970	1978	1983	1983	1980	1974
	Totaal	2798	2775	2762	2778	2787	2792	2803	2814	2841	2871	2903	2930	2960	2996	3027	3057	3079	3094	3099	3103	3097	3091

Waargenomen en geschatte aantallen leerlingen per school

De tellingen van 1 oktober 2021 zijn weergegeven onder 2022

Ontwikkeling van 02RT - SBO Petrus Donders																					
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042
Totalen	164	162	162	162	164	165	166	167	168	170	171	173	174	174	174	175	174	174	173	172	170
Vereenvoudigde ruimtebehoefte en OLP/Meub ahv prognose																					
Behoeft m2 (MV 2008)	1455	1441	1441	1441	1455	1463	1470	1477	1485	1500	1507	1522	1529	1529	1529	1536	1529	1529	1522	1514	1500
Ruimtebehoefte klassiek ahv. prognose																					
Behoeft (lok.)	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	13	13	13	13	13	13	13	13	12	12
Gymnastiek (beide methoden)																					
Gym (klokuren)	24,75	22,5	22,5	22,5	24,75	24,75	24,75	24,75	24,75	24,75	24,75	24,75	24,75	24,75	24,75	24,75	24,75	24,75	24,75	24,75	24,75

Bijlage 1 Begrippen en afkortingen

Begrippen- en afkortingenlijst voor de leerlingenoverzichten

Afkorting	Toelichting
bl%	Belangstellingspercentage per stadsdeel
#bg	Aantal kinderen in de betreffende basisgeneratie in die stadsdeel/gemeente, het aantal 12 en 13 jarigen, BG_1213 en het aantal 70% van 12 tot en met 18 jarigen, BG1218. Of het aantal 4 en 5 jarigen, BG_0405 en het aantal van 4 tot en met 30% van de 12 jarigen, BG_0412.
#ll	Het aantal leerlingen uit het stadsdeel
ZZ-STD	Optelling van de stadsdelen die niet tot het directe voedingsgebied van de school behoren.
Opslag	Opslagpercentage voor leerlingen van buiten de gemeente
Totaal BG_0412	Totaal aantal kinderen op de instelling
Totaal BG_1218	Totaal aantal jongeren op de instelling

Bijlage 2 Tabel leerlingenprognose

Prognose - Lange Termijn - S0

Aannamecode: B02022Laatst waargenomen cijfer

02RT		SSB0 Petrus Donders De Stroom, 15 5421 HB Gemert																		
Stadsdeel		Generatiecode		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	
1652	Gemert-Bakel	BG_0406	b1%	0,9	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
			#bg	1008	991	983	954	935	994	1027	1067	1045	1053	1058	1059	1058	1054	1045	1045	
		BG_0412	#11	10,0	5,9	5,9	5,7	5,6	5,9	6,1	6,4	6,2	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,2
			b1%	3,1	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
			#bg	2853	2846	2811	2806	2799	2853	2869	2888	2895	2914	2936	2964	2995	2991	2980	2973	2973
#11	89,0	95,8	94,6	94,5	94,2	96,1	96,6	97,2	97,5	98,1	98,9	99,8	100,8	100,7	100,3	100,1	100,1			
GM0755	Boekel	BG_0412	b1%	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	
			#bg	924	932	937	948	959	968	976	985	998	1011	1025	1041	1055	1070	1086	1098	
			#11	20,0	19,8	19,9	20,1	20,3	20,5	20,7	20,9	21,2	21,4	21,7	22,1	22,4	22,7	23,0	23,3	
GM1659	Laarbeek	BG_0406	b1%	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
			#bg	620	608	611	638	646	649	642	652	661	670	678	685	691	694	694	697	
		BG_0412	#11	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3
			b1%	1,8	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
			#bg	1874	1843	1825	1830	1828	1824	1827	1829	1843	1860	1878	1889	1905	1926	1941	1959	1959
#11	35,0	41,5	41,1	41,2	41,2	41,1	41,1	41,2	41,5	41,9	42,3	42,5	42,9	43,4	43,7	44,1	44,1			
Subtotaal		BG_0406		12,0	7,9	7,9	7,8	7,7	8,0	8,2	8,5	8,3	8,5	8,5	8,5	8,5	8,6	8,6	8,5	
		BG_0412		144,0	157,1	155,6	155,8	155,7	157,7	158,4	159,3	160,2	161,4	162,9	164,4	166,1	166,8	167,0	167,5	
Opslag		BG_0406	%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			#11	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		BG_0412	%	3,47	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40
			#11	5,0	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	7,0	7,0	7,1	7,1	7,2	7,2	7,3	7,3	7,4	7,4
Wachtlijst		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		#11	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Totaal		BG_0406		12,0	7,9	7,9	7,8	7,7	8,0	8,2	8,5	8,3	8,5	8,5	8,5	8,5	8,6	8,6	8,5	
		BG_0412		149,0	164,0	162,5	162,7	162,6	164,6	165,4	166,3	167,3	168,5	170,1	171,6	173,4	174,1	174,4	174,9	
		BG_0412	+ #w1	149,0	164,0	162,5	162,7	162,6	164,6	165,4	166,3	167,3	168,5	170,1	171,6	173,4	174,1	174,4	174,9	